

Lovforslag nr. L 8. Fremsat den 2. oktober 1985 af justitsministeren

Forslag

til

Lov om ændring af retsplejeloven

(Politiets anvendelse af agenter som led i efterforskningen af lovovertrædelser)

§ 1

I lov om rettens pleje, jfr. lovbekendtgørelse nr. 555 af 1. november 1984 som ændret ved lov nr. 226 og lov nr. 227 af 6. juni 1985, foretages følgende ændringer:

1. I § 171 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. I de i stk. 2, nr. 3, nævnte tilfælde kan retten endvidere pålægge vidnet at afgive forklaring, såfremt vidnet har udført foranstaltninger som nævnt i § 754 a, og sagens beskaffenhed og dens betydning for vedkommende part eller samfundet findes at berettigede dertil.«

2. § 688, stk. 3, nr. 1, affattes således:

»1) sager, som fremmes efter § 925, § 934, § 935, stk. 1, § 936 eller § 937,«.

3. Overskriften til kapitel 67 affattes således:

Kapitel 67

»Almindelige bestemmelser om efterforskning«.

4. Overskriften til kapitel 68 affattes således:

»Kapitel 68

Afhøringer og særlige efterforskningsskridt«.

5. Efter § 754 indsættes:

»§ 754 a. Politiet må ikke som led i efterforskningen af en lovovertrædelse foranledige, at der tilbydes bistand til eller træffes

foranstaltninger med henblik på at tilskynde nogen til at udføre eller fortsætte lovovertrædelsen, medmindre:

- 1) der foreligger en særlig bestyrket mistanke om, at lovovertrædelsen er ved at blive begået eller forsøgt, og
- 2) andre efterforskningsskridt ikke vil være egnede til at sikre bevis i sagen.

§ 754 b. De foranstaltninger, som er nævnt i § 754 a, må ikke bevirke en forøgelse af lovovertrædelsens omfang eller grovhed.

Stk. 2. Foranstaltningerne må ikke udføres af privatpersoner, der på grund af afhængighedsforhold til politiet eller andre omstændigheder må befrygtes ikke at ville udføre opgaven på betryggende måde, jfr. stk. 1.

§ 754 c. Er der truffet foranstaltninger som nævnt i § 754 a, skal spørgsmålet om foranstaltningernes godkendelse forelægges for retten på det sted, hvor tiltale er eller kan forventes rejst, eller i øvrigt hvor beslutningen om foranstaltningerne er truffet.

Stk. 2. Kan retten ikke godkende foranstaltningerne, giver den meddelelse herom til justitsministeriet.

§ 754 d. Er der truffet foranstaltninger som nævnt i § 754 a, og rejses der tiltale for lovovertrædelsen, skal der gives forsvareren underretning om foranstaltningerne. Hvis hensynet til fremmede magter, til statens sikkerhed, til sagens opklaring eller til tredjemand undtagelsesvis gør det påkrævet, kan politiet give forsvareren pålæg om ikke at

videregive oplysninger, som denne har modtaget i medfør af 1. pkt.

§ 754 e. Reglerne i §§ 754 a–754 d finder ikke anvendelse ved efterforskning af lovovertrædelser, for hvilke påtale i medfør af straffelovens §§ 110 f og 118 a sker efter justitsministerens påbud.«

6. § 1000 affattes således:

»§ **1000.** Retten eller de lægdommere, der har medvirket ved sagens behandling, kan indstille til justitsministeren, at domfældte benådes. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om fremgangsmåden ved udøvel-

sen af lægdommernes adgang til at afgive indstilling om benådning.«

7. § 1001, stk. 1, affattes således:

»Bliver den, som er idømt frihedsstraf, alvorligt syg, udsættes fuldbyrdelsen.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 1986.

Stk. 2. De i § 1, nr. 1 og nr. 5, nævnte bestemmelser i § 171, stk. 4, og §§ 754 a–e finder alene anvendelse på de i § 754 a nævnte foranstaltninger, der bringes til udførelse efter lovens ikrafttræden.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslaget er en uændret genfremsættelse af afsnittet vedrørende politiets anvendelse af agenter i det forslag til lov om ændring af retsplejeloven og konkursloven, der blev fremsat i folketinget den 1. februar 1985 (L 164), jfr. folketingstidende 1984-85, sp. 5403 ff, samt tillæg A, sp. 2955 ff. Førstebehandlingen af lovforslaget er optrykt i Folketingstidende 1984-85, sp. 5985 ff. Under udvalgsarbejdet viste det sig, at man ikke kunne færdiggøre hele lovforslaget i folketingssamlingen 1984-85. I forbindelse med andenbehandlingen af forslaget, jfr. Folketingstidende 1984-85, sp. 10678 ff, blev forslaget derfor delt i 2 dele, L 164 A om telefonaflytning m.v., som blev vedtaget som lov nr. 227 af 6. juni 1985, og L 164 B vedrørende de øvrige dele af lovforslaget, der blev udskudt til den kommende folketingssamling.

De udskudte dele af det oprindelige lovforslag fremsættes nu i form af 2 forslag, dels et forslag, der vedrører civilprocessuelle spørgsmål, og dels det foreliggende lovforslag, der vedrører politiets anvendelse af agenter som led i efterforskningen af lovovertrædelser og visse andre straffeprocessuelle spørgsmål.

2. Lovforslaget indebærer, at der gennemføres en lovregulering i retsplejeloven af politiets anvendelse af agenter. De foreslåede regler bygger på strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1023/1984, der indeholder udførlige overvejelser om spørgsmålet.

De former for agentvirksomhed, som reguleres ved lovforslaget, er (i § 754 a) angivet som tilfælde, hvor politiet som led i efterforskningen af en lovovertrædelse foranlediger, at der tilbydes bistand til eller træffes foranstaltninger med henblik på at tilskynde nogen til at udføre eller fortsætte lovovertrædelsen. Sådant agentvirksomhed må efter lovforslaget kun finde sted, såfremt der foreligger en særlig bestyrket mistanke om, at lovovertrædelsen er ved at blive begået eller forsøgt, og andre efterforskningsskridt ikke vil være egnede til at sikre bevis i sagen (754 a, nr. 1-2).

Samtidig stilles der (i 754 b) forslag om, at agentvirksomheden ikke må bevirke en forøgelse af lovovertrædelsens omfang eller grovhed, ligesom der stilles visse krav med hensyn til de personer, der må udføre agenthandling.

Kompetencen til at træffe bestemmelse om anvendelse af agent skal efter forslaget ligge hos politiet, og justitsministeriet vil i forbindelse med lovforslagets eventuelle vedtagelse fastsætte administrative bestemmelser om, at afgørelsen skal træffes på chefs- eller souschefsplan.

Der foreslås endvidere (i § 754 c) gennemført en retlig kontrol med agentaktioner, ligesom der foreslås udtrykkelige regler om underretning til en eventuel forsvarer om, at der har været udøvet agentvirksomhed (§ 754 d), og om afhøring af agenter i retten (§ 171, stk. 4).

3. Politiets efterforskning af den stigende og grove narkotikakriminalitet er forbundet med betydelige vanskeligheder, som er nærmere omtalt i betænkning nr. 1023/1984, side 125 ff. Den kriminelle aktivitet udføres i mange tilfælde af en organisation, som ikke sjældent har internationale forgreninger. Offeret (narkomanen) vil ofte selv optræde som led i en forhandlerkæde og vil sjældent være interesseret i at bistå politiet. Den internationale narkokriminalitet kan også være af en sådan karakter, at politiets vidner vil være bange for at træde frem og bistå i forbindelse med sagens opklaring og dens forfølgning i retten. Det har derfor for at bekæmpe narkokriminaliteten været nødvendigt for politiet at anvende en mere aktiv form for efterforskning, først og fremmest i form af agentvirksomhed.

Udvalget gennemgår side 129-136 de gældende regler om anvendelse af agenter og giver udtryk for, at det er ganske vanskeligt at uddrage sikre konklusioner om gældende ret. I den forbindelse indeholder betænkningen, side 136-138, en oversigt over de retningslinier, der hidtil er blevet fulgt af Københavns politi ved anvendelse af agenter i narkotikasager.

Strafferetsplejeudvalget fremhæver, at en lovregulering af politiets anvendelse af agenter ikke kan ske uden en del formuleringsproblemer og afgrænsningsvanskeligheder, men disse vanskeligheder bør efter udvalgets opfattelse ikke forhindre, at der udformes *generelle bestemmelser* om agentvirksomhed (side 151–153). Udvalget giver endvidere udtryk for, at sådanne bestemmelser under hensyn til den betydelige offentlige interesse for emnet og til emnets karakter bør indsættes i *retsplejeloven*.

Der er i strafferetsplejeudvalget enighed om, at hovedanvendelsesområdet for agentvirksomhed i praksis er narkotikasagerne, som jo også er den type sager, der har tiltrukket sig særlig offentlig opmærksomhed. Udvalget har i den forbindelse overvejet, om de nye regler bør omfatte alle kategorier af sager, eller om der i visse typer af sager gør sig sådanne særlige hensyn gældende, at disse sager bør undtages fra lovudkastet. Udvalget fremhæver i den forbindelse, at der gør sig nogle særlige efterforskningshensyn gældende i sager, der angår forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed m.v. (straffelovens kapitler 12 og 13). Det er udvalgets opfattelse, at der i sådanne sager er behov for udøvelse af agentvirksomhed under andre betingelser, end det efter udvalgets opfattelse er acceptabelt ved andre lovovertrædelser. Hertil kommer, at det i disse i øvrigt ofte langvarige sager er nødvendigt, at efterforskningen kan holdes fuldstændig hemmelig. Et *enigt* udvalg finder derfor, at de foreslåede nye regler om agentvirksomhed bør udformes således, at de ikke omfatter politiets efterforskning af lovovertrædelser, for hvilke påtale i medfør af straffelovens §§ 110 f og 118 a sker efter justitsministerens påbud.

Spørgsmålet om udformningen af *grænsen mellem tilladelig agentvirksomhed og almindelige efterforskningsskridt* (den nedre grænse) og dermed spørgsmålet om, hvilke typer af efterforskning der skal være omfattet af lovreguleringen, er indgående drøftet i betænkningen, side 155–162.

Udvalget finder, at reguleringen kun bør omfatte tilfælde, hvor der er udvist en særlig aktivitet fra politiets eller agentens side, eller hvor handlingen er led i et tilrettelagt arrangement. Uden for begrebet agentvirksomhed bør derfor falde former for efterforskning, som ikke består i en sådan aktivitet, f.eks. skygning af en bestemt person, overvågning af bestemte adresser og andre former for observation af mistænkte eller »holden øje« med kriminelle miljøer. Agentbegrebet bør heller ikke finde anvendelse på personer, der alene optræder som meddelere for politiet.

På denne baggrund finder et *flertal* på 6 medlemmer af udvalget, at den nedre grænse (angivelsen af det regulerede område) bør formuleres således, at agentvirksomhed i relation til en lovovertrædelse foreligger, når politiet foranlediger, at der tilbydes bistand til eller træffes foranstaltninger med henblik på at tilskynde nogen til at udføre eller fortsætte lovovertrædelsen. Flertallets lovudkast indebærer samtidig, at tilfælde, hvor politiet foranlediger, at nogen eller noget bliver genstand for en lovovertrædelse (lokkeduesituationen), ikke omfattes af det regulerede område, fordi den pågældende person, der jo kun er offer, ikke herved udøver en aktivitet, der er omfattet af straffelovens § 23 om medvirken. Et *mindretal* på 1 medlem af udvalget, der i øvrigt kan tiltræde det af flertallet anførte, giver udtryk for, at også lokkeduesituationen bør være omfattet af reguleringen.

Justitsministeriet kan tiltræde udvalgets synspunkter vedrørende behovet for en lovregulering af politiets adgang til at anvende agenter som led i efterforskningen. Justitsministeriet kan endvidere tiltræde udvalgets forslag med hensyn til, hvilke lovovertrædelser der bør være omfattet af reguleringen. Justitsministeriet kan ligeledes tiltræde udvalgets forslag om den nærmere udformning af agentbegrebet. I den forbindelse er justitsministeriet enig med udvalgets flertal i, at det regulerede område kun bør omfatte tilfælde, der er omfattet af det objektive medvirkensbegreb i straffelovens § 23. Justitsministeriets lovforslag (§ 754 a og § 754 e) er udformet i overensstemmelse hermed.

4. Inden for det område, som er omfattet af lovreguleringen, bør der efter udvalgets opfattelse i loven opstilles *visse betingelser, som skal være opfyldt, for at politiet kan iværksætte agentvirksomhed*.

Hertil kommer, at visse typer af agentvirksomhed helt bør være forbudt (det såkaldte provokationsforbud – i betænkningen også betegnet som den øvre grænse). Der henvises om dette spørgsmål til nedenfor pkt. 5.

Udvalget foreslår for det første (side 174–175), at der, som betingelse for at der kan iværksættes en agentaktion, bør stilles særlige krav til styrken af politiets *mistanke*.

Det er efter udvalgets opfattelse ikke tilstrækkeligt at angive, at der skal være mistanke om, at en lovovertrædelse er begået eller forsøgt, men der må tillige stilles visse krav til denne mistankes styrke. Meningen er, anfører udvalget, at mistanken skal være underbygget af oplysninger af objektiv art, f.eks. observationer eller vidneforklaringer, herunder en meddelers oplysninger til politiet.

Udvalget stiller på denne baggrund forslag om, at det (i § 754 a, nr. 1) opstilles som en betingelse for at iværksætte en agentaktion, at der er en særlig bestyrket mistanke om, at lovovertrædelsen er ved at blive begået eller forsøgt.

Udvalget har indgående drøftet, om der er behov for i loven at stille krav om, at mistanken skal angå bestemte *typer af lovovertrædelser*. Selv om agenter navnlig har været anvendt i narkotikasager, finder et *flertal* på 6 medlemmer af udvalget, at problemerne omkring agentvirksomhed ikke er specifikke i narkotikasager, og at debatten om politiets anvendelse af agenter kan blive påført nogle ikke ganske relevante synspunkter ved at blive ført udelukkende med disse sager for øje.

Udvalgets flertal henviser i den forbindelse også til, at der også uden for narkotikaforbrydelse områder vil kunne være behov for agentvirksomhed fra politiets side, f.eks. i sager om økonomisk kriminalitet. Flertallet finder, at ønsket om at begrænse anvendelsen af agenter vil blive tilgodeset, bl.a. ved udvalgets øvrige forslag, uden at det er nødvendigt at opstille et rigoristisk kriminalitetskrav. Et *mindretal* på et medlem af udvalget finder i modsætning til flertallet, at det bør være en betingelse for at anvende agenter, at mistanken angår overtrædelse af straffelovens § 191 eller lov om euforiserende stoffer.

Der er i udvalget enighed om, at der ved siden af mistankekravet, som betingelse for at politiet kan anvende agent, bør opstilles et *indikationskrav* om, at andre efterforskningsskridt ikke vil være egnede til at sikre bevis i sagen (§ 754 a, nr. 2). Der henvises til betænkningen, side 175–176.

Justitsministeriet kan tiltræde udvalgets synspunkter om, at der som betingelse for agentanvendelse bør opstilles mistanke- og indikationskrav. Justitsministeriet har endvidere fulgt udvalgsflertallets opfattelse, hvorefter der ikke bør opstilles et særligt kriminalitetskrav. Justitsministeriet kan i den forbindelse tiltræde udvalgets forslag med hensyn til udformningen af mistanke- og indikationskravene i § 754 a.

5. Strafferetsplejeudvalget har i betænkningen, side 162–168, overvejet, hvorledes man i lovtæksten bør fastsætte grænsen mellem tilladelig og forbudt agentvirksomhed (*den såkaldte øvre grænse eller provokationsforbudet*). Der er enighed i udvalget om at beskrive denne grænse således, at agentens indflydelse på den strafbare handlings udførelse eller fortsættelse *ikke må medføre en forøgelse af lovovertrædelsens omfang eller grovhed* (§ 754 b, stk. 1).

Udvalget fremhæver, at man herved giver mulighed for at få dækket det behov, der i praksis – navnlig i narkotikasager – har været for politiet til ved hjælp af agenter at afsløre den kriminelle aktivitet og dens bag- eller gerningsmænd. Kriminaliteten bringes nemlig til udførelse på en sådan måde og på et sådant tidspunkt og sted, som politiet i forvejen er forberedt på, og hvor man derfor kan iagttage, hvad der sker, og gribe ind for at forhindre den videre udspreddning af narkotika.

På den anden side følger det af denne grænse-uddragning, at politiet ikke ved agentens virksomhed må anstifte en lovovertrædelse, som ikke i forvejen er ved at blive begået eller forsøgt. Politiet må heller ikke øve en sådan indflydelse på en lovovertrædelse, der er ved at blive begået eller forsøgt, at den ændrer sig til en lovovertrædelse af en anden art. Herved ville der jo ske en forøgelse af lovovertrædelsens omfang eller grovhed.

Udvalget har samtidig drøftet, om der – af hensyn til provokationsforbudets overholdelse – i loven bør stilles særlige krav til agentens personlige forhold. Udvalget fremhæver i den forbindelse, at der på den ene side må stilles forskellige kvalifikationskrav til de personer, der skal optræde som agenter, hvilket taler for, at det er særligt udvalgte danske politifolk, som anvendes som agenter. På den anden side forekommer der efter udvalgets opfattelse en række situationer, hvor det f.eks. er nødvendigt og forsvarligt af sprog- eller racemæssige grunde at anvende udenlandske politifolk m.v. I ganske særlige tilfælde kan det endog være nødvendigt at anvende privatpersoner. Udvalget har derfor fundet en regel, der forbyder private personers anvendelse som agenter, for restriktiv.

Det afgørende for udvalget er derfor, at det forbydes at lade agentvirksomhed udføre af privatpersoner, der på grund af afhængighedsforhold til politiet eller på grund af andre omstændigheder må befrygtes ikke at ville udføre opgaven på betryggende måde med hensyn til overholdelse af provokationsforbudet. I udvalgets lovudkast (§ 754 b, stk. 2) er der derfor medtaget en regel, der er udformet i overensstemmelse hermed.

Justitsministeriet er enig i, at man også i fremtiden bør følge den regel, som hidtil har været afgørende for politiets anvendelse af agenter, nemlig at politiet ikke må fremkalde en forbrydelse, som ellers ikke ville være blevet begået. Justitsministeriet finder, at den af udvalget foreslåede regel i § 754 b, stk. 1, hvorefter agentvirksomhed ikke må bevirke en forøgelse af lovovertrædelsens omfang eller grovhed, vil være velegnet til at angive grænsen mellem den form for agentvirksomhed, som

F.t.l. vedr. retsplejeloven.

bør være tilladt, og de former, der bør være forbudt.

Justitsministeriet kan endvidere tiltræde, at der af hensyn til provokationsgrænsens overholdelse bør stilles visse krav til de personer, der skal optræde som agenter, og justitsministeriet kan tiltræde den i udvalgets udkast foreslåede regel i § 754 b, stk. 2, der jo ikke udelukker, at man efter omstændighederne anvender f.eks. udenlandske politifolk eller privatpersoner som agenter. Lovforslaget er derfor udformet i overensstemmelse med udvalgets lovudkast.

6. Udvalget har side 170-171 og side 180-193 indgående drøftet spørgsmålet om *kompetencen* til at træffe bestemmelse om anvendelse af agent og spørgsmålet om efterfølgende kontrol med aktionen.

Udvalget fremhæver, at iværksættelse af en agentaktion i praksis stiller store krav med hensyn til hurtighed og smidighed. En forudgående forelæggelse af spørgsmålet for statsadvokaten eller retten ville tage så lang tid, at der ofte ville være nærliggende fare for, at man forspildte muligheden for at anvende agent og dermed oplære lovovertrædelsen.

På denne baggrund er der enighed i udvalget om, at *kompetencen* til at træffe bestemmelse om indsættelse af agent som led i efterforskningen bør tilkomme *politiet*. Udvalget finder samtidig anledning til at anbefale, at politiet ved sine interne regler søger afgørelser om agentvirksomhed henlagt til *chefs- eller souchefsplan*.

Udvalget foreslår samtidig, at der (som § 754 c) indsættes en bestemmelse i retsplejeloven om efterfølgende kontrol med agentvirksomhed. Det foreslås, at kontrolfunktionen henlægges til *domstolene*. Der henvises til betænkningen, side 181 ff. Formålet med en sådan kontrol er dels at vurdere, om betingelserne for aktionens iværksættelse har været opfyldt, dels at kontrollere, om provokationsforbudet er overskredet. Rettens kontrol skal omfatte en stillingtagen både til foranstaltningens formelle lovlighed, herunder om provokationsforbudet måtte være overtrådt, og til dens betryggende udførelse, herunder med hensyn til valg af agentens person.

I sammenhæng med reglerne om domstolskontrol med agentvirksomhed foreslår udvalget (som § 754 d) en udtrykkelig regel om, at *forsvareren skal have underretning*, hvis politiet har anvendt agent. Om forsvarerens medvirken ved domstolskontrollen henvises i øvrigt til betænkningen, side 184-185.

Udvalget har i øvrigt særligt drøftet spørgsmålet om *afhøring af agenten i retten*. Et flertal på fem af udvalgets medlemmer finder, at der ved afgørelsen af, om en agent skal afhøres i retten, bør lægges vægt på de strafferetsplejemæssige hensyn til, at der sker en betryggende oplysning af alle de omstændigheder, der kan have betydning for sagens udfald – herunder hvorvidt der ved agentvirksomhed er sket overskridelse af provokationsgrænsen. På denne baggrund foreslår flertallet, at der i retsplejelovens § 171 som et nyt stykke 4 indføres en bestemmelse om, at retten – selv om den i stk. 2, nr. 3, nævnte fritagelsesgrund (at forklaring vil påføre vidnet selv eller hans nærmeste anden væsentlig skade) er til stede – kan pålægge vidnet at afgive forklaring, såfremt vidnet har virket som agent for politiet, og sagens beskaffenhed og dens betydning for vedkommende part eller samfundet findes at berettigede dertil.

Et *mindretal* på 2 medlemmer af udvalget kan ikke tiltræde flertallets forslag og finder, at de gældende regler i retsplejelovens § 171, stk. 3, er tilstrækkelige. Efter denne bestemmelse kan retten – selv om den i stk. 2, nr. 3, nævnte fritagelsesgrund foreligger – pålægge agenten at afgive forklaring, når forklaringen anses for at være af afgørende betydning for sagens udfald, og sagens beskaffenhed og dens betydning for vedkommende part eller samfundet findes at berettigede dertil.

Justitsministeriet kan tiltræde udvalgets synspunkter vedrørende spørgsmålet om kompetencen til at træffe bestemmelse om at iværksætte en agentaktion og vedrørende forslaget om efterfølgende retlig kontrol med agentvirksomhed. Justitsministeriet tillægger det i den forbindelse betydelig vægt, at afgørelser om anvendelse af agent træffes på chefs- eller souchefsplan, og vil i forbindelse med lovforslagets eventuelle vedtagelse udsende administrative regler herom.

Justitsministeriet kan endvidere tiltræde den af udvalget foreslåede udtrykkelige lovregel om, at forsvareren skal have underretning om, at der har været anvendt agent i sagen.

Spørgsmålet, om man bør foretage ændringer i retsplejelovens § 171 om afhøring af agenter i retten, kan efter justitsministeriets opfattelse give anledning til noget større tvivl, idet en sådan afhøring efter omstændighederne kan indebære risiko for agenten. Justitsministeriet har imidlertid ved udformningen af lovforslaget valgt at følge udvalgsflertallets forslag, der lader det være op til rettens konkrete vurdering at tage stilling til, i hvilket omfang og på hvilken måde det bør pålægges agenten at afgive vidneforklaring i retten.

7. Udover de foreslåede regler om politiets anvendelse af agenter indeholder lovforslaget nogle konsekvensændringer af retsplejelovens §§ 1000 og 1001, stk. 1, som følge af at muligheden for at idømme dødsstraf blev fuldstændig ophævet ved lov nr. 195 af 3. maj 1978. Endelig indeholder lovforslaget en ændring af redaktionel karakter af retsplejelovens § 688, stk. 3, nr. 1.

8. Der er indhentet udtalelser om strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1023/1984 fra præsidenterne for østre og vestre landsret, præsidenterne for Københavns byret og for retterne i Århus, Odense og Ålborg, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, rigsadvokaten, rigspolitichefen, politidirektøren i København, Foreningen af politimestre i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Dansk kriminalpolitiforening, Dansk politiforbund, Advokatrådet, ministeriet for offentlige arbejder, generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet og forsvarsministeriet.

9. De foreslåede regler om retlig kontrol med politiets anvendelse af agenter vil kunne bevirke en vis forøgelse i antallet og varigheden af visse retsmøder, hvilket tillige vil kunne medføre et øget pres på politiets og anklagemyndighedens ressourcer. På grund af antallet af agentsager vil forøgelsen af arbejdsopgaverne dog formentlig kun være af mindre betydning.

Sammenfattende må det vedrørende det foreliggende forslag og lovforslaget om civilprocessuelle spørgsmål antages, at der ikke vil blive tale om væsentlige forøgelser i justitsvæsenets arbejdsopgaver vurderet under ét, men de foreslåede ændringer vil kunne nødvendiggøre visse omlægninger af ressourcerne inden for de eksisterende personalemæssige rammer m.v. Dette spørgsmål, der også må vurderes i lyset af tidligere retsplejereformer, vil indgå i justitsministeriets løbende vurdering af behovet for ressourcer inden for ministeriets område.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Bestemmelsen svarer til § 171, stk. 4, i lovudkastet i betænkning nr. 1023/1984. Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 6 samt til betænkningen, side 186–193 og 204–205.

Til nr. 2

Ændringen er af redaktionel karakter og tilsigter i overensstemmelse med bemærkningerne til forslaget til lov nr. 298 af 6. juni 1984 at præcisere, at domsmænd ikke skal medvirke ved afsigelsen af udeblivelsesdomme i politisager, jfr. retsplejelovens § 934.

Til nr. 3–4

Forslaget indebærer, at der sker nogle ændringer i overskrifterne til retsplejelovens kapitler 67 og 68.

Til nr. 5

Til § 754 a

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i § 754 a i strafferetsplejeudvalgets lovudkast i betænkning nr. 1023/1984. Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 3 og 4. Der henvises endvidere til betænkningen, side 155–162 og 174–176.

Til 754 b

Bestemmelsen svarer til § 754 b i strafferetsplejeudvalgets lovudkast. Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 5 og til betænkningen, side 162–168 og side 176–179.

Til § 754 c

Bestemmelsen svarer til § 754 c i lovudkastet i betænkningen nr. 1023/1984. Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 6 og til betænkningen, side 181–186 og 206–207.

Til § 754 d

Bestemmelsen svarer til § 754 d i strafferetsplejeudvalgets lovudkast. Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 6 og til betænkningen side, 180–181 og 207–208.

Det skal i øvrigt fremhæves, at den foreslåede § 754 d alene angår spørgsmålet om underretning til forsvareren i tilfælde, hvor der rejses tiltale. Hvis der gives underretning til forsvareren om, at en agent har været anvendt, i tilfælde hvor der ikke er rejst tiltale, vil der kunne gives forsvareren tavshedspålæg efter retsplejelovens § 745, stk. 4. Et tavshedspålæg til forsvareren medfører bl.a., at han ikke må videregive oplysninger til sigtede.

Til § 754e

Bestemmelsen svarer til § 754 e i lovudkastet i betænkning nr. 1023/1984. Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 3 og til betænkningen, side 153-154 og side 208.

Til nr. 6

Den foreslåede ændring af retsplejelovens § 1000 er en konsekvensændring som følge af, at muligheden for at idømme dødsstraf blev fuldstændig ophævet ved lov nr. 195 af 3. maj 1978.

Samtidig skabes der efter forslaget mulighed for, at ikke kun nævninger, men også domsmænd, der har medvirket ved sagens behandling, kan indstille til justitsministeren, at domfældte benådes.

Til nr. 7

Den foreslåede ændring af retsplejelovens § 1001, stk. 1, er en konsekvensændring som følge af dødsstraffens ophævelse. Samtidig sker der ved den ændrede affattelse en sproglig modernisering af bestemmelsen.

Til § 2

Bestemmelsen indeholder ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser. For så vidt angår stk. 2 henvises til strafferetsplejeudvalgets betænkning, side 222.